Partea introductivă
Dosarul nr.2-18489/2022
2-22121813 -12-2-17082022-1

HOTĂRÂRE
În numele Legii

11 iulie 2024 mun. *****

Judecătoria *****, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele de şedinţă, judecătorul Svetlana Cușnir
grefierul Ana-Maria Dogot, Tatiana Andoni şi Antonina Sicorschii

examinând, în sediul instanţei, în şedinţă publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Cartuş" împotriva lui *****, intervenient accesoriu de partea reclamantului Agenţia Proprietăţii Publice, privind repararea prejudiciului cauzat,

Partea descriptivă

c o n s t a t ă:

La 16 august 2022, SA „Cartuș" a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, intervenient accesoriu de partea reclamantului Agenţia Proprietăţii Publice, privind repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, în perioada 08 aprilie 2022 - 04 mai 2022 de către inspecția Financiară a fost efectuată inspectarea financiară tematică la SA „Cartuş", privind corectitudinea gestionării patrimoniului entității, înregistrării faptelor economice în contabilitate, precum şi respectarea prevederilor Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015 referitor la transmiterea patrimoniului întreprinderilor absorbite, pentru perioada de activitate 01 iulie 2019 - 11 aprilie 2022.

A menționat că, în urma inspectării, au fost stabilite următoarele: - contrar art. 23 alin. (1) din Legea salarizării nr. 847 din 14 februarie 2002, pct. 5 din Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr. 743 din 11 iunie 2002, care prevăd că salariile de bază şi alte drepturi salariale pentru administratorii întreprinderii de stat, conducătorii întreprinderii cu capital majoritar de stat se stabilesc în contractele de management încheiate între

fondatorul întreprinderii de stat sau consiliului societății pe acțiuni şi conducătorii respectivi, precum şi contrar cap. V „Condițiile de remunerare a muncii administratorului” din Contractul nr. 300 din 08 iulie 2010, cu acordurile adiționale şi cap. III „Remunerarea muncii” din Contractul nr. 01/2020 din 06 octombrie 2020, lui *****, ex-directorul societății i-au fost calculate şi achitate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 489,5 mii lei, inclusiv: în anul 2020 - 51,7 mii lei, în anul 2021 - 239,1 mii lei şi în perioada 01 ianuarie 2022 - 11 aprilie 2022 - 198,7 mii lei.

La plăţile menţionate au fost calculate şi achitate neîntemeiat contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii şi primele obligatorii de asistență medicală în sumă totală de 116,7 mii lei;

A susținut că, prin Prescripția Inspecției Financiare nr. 25-07-10/762 din 24 mai 2022 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe, Societăţii pe Acţiuni „Cartuş” i s-a cerut să întreprindă acțiuni concrete întru recuperarea cheltuielilor nelegitime în sumă de 606,2 mii lei.

Drept urmare, în adresa lui *****, ex-director general interimar al Societăţii pe Acţiuni „Cartuş” a fost expediată somația nr. 128 din 03 iunie 2022, prin care acestuia i s-a propus să restituie benevol, în termen de 10 zile de la recepționare, plăţile salariale calculate şi achitate neîntemeiat în sumă de 489,5 mii lei, însă până în prezent nu au fost întreprinse acțiuni de restituire a acestei sume.

Conform prevederilor legale relevante, art. 1 din Codul muncii definește noțiunea de angajator ca fiind persoană juridică (unitate) sau persoană fizică care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform prevederilor prezentului cod.

A făcut referire la prevederile cu art. 177 alin. (1) din Codul civil, potrivit cărora persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile şi îşi execută obligațiile prin administrator”, iar conform art. 262 din Codul muncii, conducătorul unității poartă răspundere materială deplină pentru prejudiciul direct şi real pe care l-a cauzat unității, conform prezentului cod şi altor acte normative. În cazurile prevăzute de legislația în vigoare, conducătorul unității repară prejudiciul cauzat unității ca urmare a acțiunii sau inacțiuni sale culpabile. Calcularea acestui prejudiciu se efectuează în conformitate cu normele Codului civil.

A indicat că, mai mult ca atât, conform prevederilor art. 72 alin. (1) din Legea privind societățile pe acțiuni, persoane cu funcții de răspundere ale societății sunt considerați membrii consiliului societății, organului executiv, comisiei de cenzori, comisiei de lichidare ale societății, precum şi alte persoane care exercită atribuții de dispoziție în conducerea societății, iar potrivit art. 73 din aceeași lege, persoanele cu funcții de răspundere, în conformitate cu prezenta lege, cu Legislația penală, contravențională şi cu legislația muncii, răspund pentru prejudiciul cauzat societății.

Persoanele cu funcții de răspundere ale societății poartă răspundere patrimonială şi altă răspundere prevăzută de actele legislative dacă ele: g) au folosit bunurile societății în interes personal fie în interesul terților în care aceștia sunt interesați material în mod direct sau indirect; j) au admis încălcări, cu premeditare sau grave, ale altor prevederi ale prezentei legi sau altor acte legislative.

A mai făcut referire la art. 455 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia, bunuri sunt toate lucrurile susceptibile apropierii individuale sau colective şi drepturile patrimoniale.

În baza prevederilor art. 459 alin. (5) din Codul civil, bunurile care nu sunt raportate la categoria de bunuri imobile, inclusiv banii, valorile mobiliare şi alte titluri de valoare, sunt considerate bunuri mobile.

A mai indicat că, prevederile art. 187 alin. (1) din Codul civil stabilesc că, administratorul trebuie să acționeze conform nivelului de competentă şi diligență corespunzătoare cunoștințelor, competenței şi experienței pe care le deține, precum şi celor care se pot aștepta de la un bun administrator.

A susținut că potrivit prevederilor art. 193 alin. (1) şi (4) din Codul civil, în cazul încălcării uneia dintre obligațiile prevăzute la art. 185-192, persoana juridică poate înainta faţă de administrator acțiune de încetare a încălcării şi plată a despăgubirilor conform art. 19.

Administratorului îi revine sarcina să demonstreze că a acționat cu competentă şi diligență.

Reclamantul raportând speța la prevederile legale menționate supra, consideră că persoana juridică angajator acționează în relațiile cu salariații săi prin intermediul administratorului. Administratorului îi revine sarcina să acționeze cu toată diligență necesară, pentru a evita cauzarea unui prejudiciu persoanei juridice pe care o conduce, inclusiv la calcularea si achitarea salariilor, inclusiv sie însuși.

Astfel, eroarea la calcularea şi plata excesivă a salariului nu poate să nu fie imputată administratorului, cu atât mai mult când este vorba de propriul salariu care, ținând cont de mărimea sumei achitate în exces, poate fi considerată o consecință gravă, şi atrage răspunderea patrimonială a administratorului chiar fără existența unei intenții privind încălcarea legii sau producerea consecințelor prejudiciabile.

A menționat că, sarcina de a demonstra că a acționat cu toată diligenta, şi producerea prejudiciului a fost inevitabilă, îi revine administratorului, în cazul nostru, pârâtului *****.

Reclamantul a mai menționat că, prejudiciul produs a influențat în sens negativ nivelul profitului societății comerciale, din care, pe parcursul perioadei de referință, au fost achitate dividende unicului acționar Agenția Proprietății Publice. În felul acesta a fost adusă atingere şi drepturilor acționarului, circumstanță care

impune atragerea acestuia în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului.

În drept, în baza art. 23 alin. (1) din Legea salarizării nr. 847 din 14 februarie 2002; pct. 5 din Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr. 743 din 11 iunie 2002; art. art. 1, 262 din Codul muncii; art. 72, 73 din Legea privind societățile pe acțiuni; art. art. 177, 187, 193, 455, 459 din Codul civil; art.art. 86, 166, 167, 174, 175, şi art. 206 alin. (1) din Codul de procedură civilă, societatea-reclamantă solicită:

- încasarea din contul lui *****, în beneficiul Societăţii pe Acţiuni „Cartuş” a prejudiciului în sumă de 489500 lei.

Poziția și solicitările părții-pârâte

La 30 septembrie 2022, prin intermediul cancelariei Judecătoriei *****, sediul Centru, din partea pârâtului *****, a parvenit referința, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare de judecată.

În motivarea referinței a menționat că, în conformitate cu art. 186 din Codul de procedură civilă, luând cunoștință cu conținutul cererii de chemare în judecată, a materialelor anexate şi a motivelor de drept invocate în acțiune, nu recunoaște acțiunea, consideră cerințele înaintate în acțiune ca fiind nefondate şi neîntemeiate din următoarele considerente.

Contrar susținerilor reclamantului, pârâtul ca urmare a recepționării reclamației, în data de 15 iunie 2022, şi-a exprimat dezacordul privind pretenţiile înaintate, solicitând explicația reclamantului privind apariția acestei sume fabuloase, şi posibilitatea soluționării pe cale amiabilă a litigiului. Reclamantul deși a recepționat dezacordul fiind înregistrat sub nr. 101, nu a binevoit să acorde un răspuns sau să accepte propunerea pârâtului de soluționare pe cale amiabilă a litigiului.

A susținut că, la 21 iunie 2022, pârâtul în mod repetat, s-a adresat către reclamant, fiind înregistrată adresarea sub nr. 104, însă din nou nu a urmat nicio acţiune din partea reclamantului.

Pârâtul indică că, în baza contractul individual de muncă nr. 300 din 08 iulie 2010, acordul de modificare a contractului individual de muncă din 15 iulie 2015, acordul de modificare a contractului individual de muncă din 28 mai 2013, acordul de modificare a contractului individual de muncă din 25 mai 2018 sunt semnate din partea angajatorului de către reprezentanții fondatorului - Ministerul de Interne al Republicii Moldova. În acest context art. 7 alin. (3) al Legii nr. 246 din 22 noiembrie 2017 „Cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală” prevede, că, fondatorul întreprinderii de stat desemnează şi eliberează din funcție administratorul întreprinderii de stat, la propunerea consiliului de administrație. Fondatorul întreprinderii de stat transmite atribuțiile de administrare a

patrimoniului şi de desfăşurare a activității de întreprinzător administratorului în baza contractului individual de muncă.

Susține că, Contractul individual de muncă nr. 01/2020 din 06 octombrie 2022 este semnat din partea angajatorului de Președintele Consiliului societății al SA „Cartuş”, fiind împuternicit prin Hotărârea Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor nr. 1 din 01 octombrie 2020.

Menționează că, pârâtul, conform prevederilor aceluiași contract a fost numit în funcție prin aceiaşi Hotărâre a Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor nr. 1 din 01 octombrie 2020.

Mai indică că conform prevederilor art. 1 din Codul muncii, angajator este persoană juridică (unitate) sau persoană fizică care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform prevederilor prezentului cod.

Ținând cont de acest fapt, reclamantul - Directorul General interimar al SA „Cartuş” nu poate înainta pretenții față de pârât, fiindcă nu are calitatea de angajator față de pârât, iar la cererea de chemare în judecată nu sunt anexate împuternicirile din partea Adunării Generale a Acționarilor SA „Cartuş” şi anume a unicului acționar - Agenția Proprietății Publice.

Somația nr. 128 din 03 iunie 2022, înaintată de reclamant, în calitate de Director General interimar, fără a fi indicate/anexate împuternicirea de la Angajatorul pârâtului nu corespunde prevederilor menționate mai sus, deoarece conform art. 354 din Codul muncii, se consideră litigii individuale de muncă divergențele dintre salariat şi angajator, însă în raport cu pârâtul nu are calitatea de Angajator.

Cât privește salariul achitat în sumă totală de 489 500 lei (inclusiv impozite 97 543,82 lei) ce cuprinde perioadele anilor 2020 - 2021; 01 ianuarie 2022 - 11 aprilie 2022, în cererea de chemare în judecată se menționează, că i-au fost calculate şi achitate, iar conform contractelor individuale de muncă şi acordurilor de modificare a lor (prezentate de Reclamant), din atribuțiile pârâtului nu face parte calcularea plaților salariale. Criteriile de calculare a salariului pentru perioada menționată sunt indicate în contractele individuale de muncă şi acordurile de modificare a lor, încheiate de Angajator şi pârât.

Suplimentar mai indică că, la ședințele Consiliului societății din 30 aprilie 2020 şi din 07 aprilie 2021, s-a decis majorarea plafonului salarial al administratorului, fapt susținut de reprezentantul împuternicit al Angajatorului şi Membrii Consiliului, şi care nu contravin prevederilor art. 135 alin. (4) din Codul muncii, potrivit cărora, salariul de bază, modul şi condițiile de salarizare a conducătorilor unităților se stabilesc de persoanele sau organele abilitate să numească acești conducători şi se fixează în contractele individuale de muncă încheiate cu ei; art. 48 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 1134 din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, conform căruia, adunarea generală a acționarilor, dacă

statutul societății nu prevede altfel de asemenea aprobă regulamentul organului executiv al societății şi deciziile privind alegerea organului executiv şi numirea conducătorului acestuia sau încetarea înainte de termen a împuternicirilor lui, privind stabilirea cuantumului retribuției muncii lui, remunerației şi compensațiilor, privind tragerea lui la răspundere sau eliberarea de răspundere; art. 48 alin. (5) din Legea 1134 din 02 aprilie 1997, care prevede că: .... iar chestiunile prevăzute la alin. (4) pot fi transmise spre examinare numai consiliului societății în temeiul hotărârii adunării generale a acționarilor și art. 58 alin. (3) din Codul muncii, potrivit căruia în cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată şi îşi produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis hi muncă de către angajator... .

Din cele menționate pârâtul consideră că, majorarea a fost stabilită de angajator/reprezentatul APP la ședințele Consiliului de Administrare, şi faptul neperfectării modificărilor respective în contractul de muncă în termenul stabilit obligă angajatorul de a efectua perfectarea, iar calcularea a fost efectuată de persoane specializate în acest domeniu, lipsind raportul de cauzalitate cu pârâtul.

De altfel, dările de seamă a Organului executiv cu privire la activitățile desfășurate şi cheltuielile suportate (inclusiv la salarizare) pentru perioadele anilor 2020 - 11 aprilie 2022 au fost examinate la Adunările Generale a acționarilor, ședințele Consiliului Societăţii, dar şi de către Comisia de Cenzori, care conform art. 70 alin. (l) al Legii 1134 din 02 aprilie 1997 „*...exercită controlul activității economico-financiare a societății şi se subordonează numai adunării generale a acționarilor”.*

Mai susține că, ca urmare oarecare încălcări sau abateri din rândul celor invocate de reclamant organele superioare nu au constatat.

Indică și prevederile art. 2 alin. (l) şi 2 din Codul muncii care prevăd că, prezentul cod reglementează totalitatea raporturilor individuale şi colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, jurisdicția muncii, precum şi alte raporturi legate nemijlocit de raporturile de muncă. Prezentul cod se aplică şi raporturilor de muncă reglementate prin legi organice şi prin alte acte normative, ale art. 354 lit. h) din Codul muncii care stabilesc că se consideră litigii individuale de muncă divergențele dintre salariat şi angajator privind: ...alte probleme ce decurg din raporturile individuale de muncă, iar art. 148 alin. (5) din Codul muncii denotă în mod expres că, salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greşite a legislaţiei în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepția cazurilor unei greșeli de calcul.

Din normele invocate de către pârâtul Gondiu Vasile şi contrar susținerilor reclamantului expuse în cererea de chemare în judecată, nu rezultă un prejudiciu material pentru care se aplică răspunderea materială (Titlul XI din Codul muncii),

deoarece din actele anexate la cererea de chemare în judecată, din însăși conținutul cererii se face referire la contractele individuale de muncă, la salariu, calcularea lui şi restituirea salariului, deci raporturi individuale de muncă ce la fel cad sub prevederile Codului muncii dar sunt altele decât „Prejudiciul material şi răspunderea materială”, care prevede în mod expres în art. 338 alin. (2) din Codul muncii condițiile de răspundere materială a conducătorului unității: „Conducătorii unităților şi adjuncții lor, șefii serviciilor contabile, contabilii-șefi, șefii de subdiviziuni şi adjuncții lor poartă răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat din vina lor dacă acesta este rezultatul:

a) consumului ilicit de valori materiale şi mijloace bănești;

b) irosirii (folosirii nejustificate) a investițiilor, creditelor, frânturilor, împrumuturilor acordate unității;

c) tinerii incorecte a evidenței contabile sau al păstrării incorecte a valorilor materiale si a mijloacelor bănești;

d) altor circumstanțe, în cazurile prevăzute de legislația în vigoare”.

Ținând cont de prevederile art. 355 alin. (4) din Codul muncii, art. 26 alin. (l) şi art. 118 alin. (l) din Codul de procedură civilă, de normele de drept şi circumstanțele de fapt prezentate mai sus, precum şi de prevederile art. 259 din Codul muncii, potrivit cărora, drepturile şi obligațiile conducătorului unității în sfera raporturilor de muncă sunt reglementate de prezentul cod, de alte acte normative, de documentele de constituire ale unității şi de contractul individual de muncă, conchidem că acțiunea reclamantului nu conține temeiuri legale şi probe ce ar confirma fapta imputată pârâtului, fapt ce necesită a fi respinsă ca neîntemeiată, şi nefondată.

Din cele expuse, pârâtul în conformitate cu art. 186 din Codul de procedură civilă, solicită respingerea ca neîntemeiată şi nefondată a cererii de chemare în judecată.

Poziția și solicitările intervenientului accesoriu din partea reclamantului

La 03 octombrie 2022, prin intermediul cancelariei Judecătoriei *****, sediul Centru, din partea intervenientului accesoriu, a fost depusă referință asupra cererii de chemare în judecată.

În susținerea referinței, intervenientul accesoriu, Agenția Proprietății Publice (în continuare APP), susține că, a examinat cererea de chemare în judecată depusă de SA „Cartuş” către ***** şi, în limitele competențelor funcționale, reține următoarele.

APP a preluat calitatea de deținător pe acțiuni al SA „Cartuş”, prin efectul Hotărârii Guvernului nr. 902/2018, calitate pe care o exercită până în prezent.

Urmare a preluării calității de deținător pe acțiuni al SA „Cartuş” de către APP, Adunarea Generală a acționarilor din data de 01 octombrie 2020 a decis

numirea în calitate de Director General interimar al societății pe *****, iar în temeiul procesului-verbal al Adunării Generale a Acționarilor, precum şi în temeiul art. 35, pct. 2 lit. b) din Statutul SA „Cartuş”, președintele Consiliului de administrare a semnat cu ***** Contractul individual de muncă nr. 01/2020 din 06 octombrie 2020.

Astfel, potrivit pct. 3.1. din Contractul individual de muncă, Directorului General interimar, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, i s-a stabilit salariul de funcție în mărime de 22200 lei (cuantumul multiplu al salariului tarifar pentru categoria I de calificare a angajaților din unitățile cu autonomie financiară în sumă de 2 775 lei, cu coeficientul de multiplicare 8,0), care se achită din contul societății.

Totodată, prin efectul pct. 3.2. din Contract, Directorului General interimar i s-au stabilit sporuri la salariul de funcție: pentru vechimea în muncă în cuantum de 40% din salariu de funcție, şi pentru înaltă competentă profesională, în mărime de 50% din salariul de funcție.

Potrivit Raportului Inspecției Financiare din 04 mai 2022, întocmit urmare a inspectării financiare tematice la SA „Cartuş” (privind corectitudinea gestionării patrimoniului entității, înregistrării faptelor economice în contabilitate, respectarea prevederilor actelor normative la transmiterea patrimoniului întreprinderii absorbite, pentru perioada de activitate 01 iulie 2019 - 31 decembrie 2021, precum şi corectitudinea suportării cheltuielilor pentru remunerarea muncii, pentru perioada de activitate 01 iulie 2019 - 11 aprilie 2022), conform evidenței contabile, remunerările salariale din anul 2020 au constituit 527,9 mii lei, cele din anul 2021 - 774,1 mii lei şi cele din anul 2022 (lunile ianuarie - aprilie) - 168,6 mii lei.

Respectiv, Inspecția Financiară a constatat o achitare neîntemeiată a salariului în sumă de 489,5 mii lei pentru perioada anilor 2020-2022 (lunile ianuarie-aprilie) şi prin Prescripția cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la SA „Cartuş”, a obligat societatea să întreprindă acțiuni concrete în vederea recuperării cheltuielilor nelegitime suportate de societate, inclusiv cele salariale nominalizate supra.

Mai mult ca atât, în legătură cu prescripția autorității administrative de specialitate, abilitate cu atribuția de inspectare financiară, APP menționează că, atât timp, cât actul administrativ respectiv nu a fost contestat de către societatea pe acțiuni, cerințele înaintate prin intermediul acestuia, devin obligatorii, motiv din care, consideră că cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Cartuş” către *****, este drept una justificată.

Cu referire la modalitatea legală de calculare a plaților salariale, APP menționează că, potrivit prevederilor Codului muncii, remunerația reprezintă acea retribuție bănească care include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției),

precum şi toate adaosurile, sporurile, premiile şi alte plăţi de stimulare şi compensare acordate salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă pentru munca prestată. Respectiv, modalitatea (formula) de retribuire a muncii Directorului General interimar al SA „Cartuş", a fost determinată prin Contractul individual de muncă semnat cu acesta.

Cu privire la acest aspect, este relevant să se atragă atenția că, cuantumul retribuției stabilite Directorului General (inclusiv interimar), este determinat inclusiv de posibilitățile financiare ale societății, motiv din care, înainte de a fi semnat, Contractul parcurge procedura de coordonare cu acționarul majoritar (în cazul SA „Cartuş", Contractul a fost coordonat de către APP), pentru a fi asigurată utilizarea rațională a resurselor (inclusiv financiare) ale societății.

Astfel, APP, în calitatea sa de acționar majoritar al SA „Cartuş", își exprimă îngrijorarea cu privire la depășirea prevederilor clauzelor contractuale, stabilirea în mod unilateral, precum şi încasarea plaților salariale nejustificate, de către fostul Director General interimar al societății, fără ca acestea să fi fost coordonate de către organele de conducere ale societății împuternicite în mod exclusiv cu această atribuție, motiv din care le califică drept îmbogățire nejustificată (în conformitate cu prevederile art. 1979, 1984 din Codul civil) şi solicită instanței de judecată emiterea unei hotărâri prin care ***** să fie obligat la restituirea îmbogățirii.

Poziția participanților la proces în ședința de judecată

În ședința de judecată, reprezentantul părții-reclamante SA „Cartuş", prin procură Natalia Balan, a susținut acțiunea și a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentantul intervenientului accesoriu din partea reclamantului APP, prin procură Irina Malanciuc, a susținut acțiunea și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

În ședința de judecată, pârâtul ***** și reprezentantul acestuia, avocatul Lilia Gulca, au solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Motivarea

Audiind participanții la proces, studiind cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată apreciază cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată şi pasibilă respingerii din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin.(1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime, iar potrivit prevederilor art. 166 alin. (1) din Codul

de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Prin prisma art. 6 CEDO și a art. 241 din Codul de procedură civilă, întru asigurarea legalității și temeiniciei hotărârii, instanțele de judecată au obligația de a-și motiva hotărârile, care trebuie să cuprindă circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, răspunsuri la argumentele părților și legile de care s-a călăuzit instanța.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Art. 241 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede expres că instanţa judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. Hotărârea judecătorească trebuie să corespundă tuturor normele de drept, să fie clară, înţeleasă de părţile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecţiile formulate de reclamant şi pârât.

Din materialele cauzei instanța de judecată constată că, pârâtul ***** s-a aflat în raporturi juridice de muncă cu partea-reclamantă SA „Cartuș”, fiind angajat în baza contractului individual de muncă nr. 01/2020 din 06.10.2020, în cadrul SA „Cartuș”, în calitate de Director General-interimar, pe perioada valabilității prezentului contract (f. d. 45-51).

Potrivit pct. 7.1. al contractului enunțat, acest contract este valabil de la data încheierii până la numirea în funcție a unui nou director general, în bază de concurs desfășurat la Consiliul societății.

Totodată, s-a mai stabilit că, Inspecția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, conform programului de activitate pentru semestrul I al anului 2022, a efectuat inspectarea financiară tematică la SA „Cartuș”, mun. *****, privind corectitudinea gestionării patrimoniului entității, înregistrării faptelor economice în contabilitate etc., pentru perioada de activitate 01.07.2019 – 11.04.2022.

Drept urmare, a fost întocmit raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuată la SA „Cartuș”, mun. ***** din 04.05.2022 (f. d. 9-33).

Conform raportului privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuate la SA „Cartuș”, mun. ***** din 04.05.2022, pe perioada supusă inspectării, prin acordul nr. 1 din 11.04.2022, privind încetarea contractului individual de muncă, raporturile de muncă cu dl Gondiu Vasile, director general interimar al societății, au încetat din data de 11.04.2022.

Astfel, în raport se indică că, conform evidenței contabile, remunerările din 2019 au alcătuit - 253,4 mii lei – salariul.

Remunerările din anul 2020 în sumă de 548,4 mii lei au fost constituite din 527,9 mii lei - salariul și 20,5 mii lei premiu din profitul societății.

Remunerările din anul 2021 în sumă de 799,6 mii lei au fost constituite din 774,1 mii lei - salariul și 25,1 mii lei premiu din profitul societății.

Remunerările din ianuarie - aprilie 2022 în sumă de 588,2 mii lei au fost constituite din 168,6 mii lei - salariul și 419,6 mii lei compensația pentru concediile nefolosite la eliberarea din funcție.

La fel, în raport se indică că, potrivit condițiilor contractului de management încheiat cu dl *****, director interimar al societății, salariul directorului urma să fie calculat în mărime de: anul 2020 - 42180,0 lei lunar și anul 2021–2022 – 44612,0 lei lunar, însă contabilitatea a calculat și a achitat salariul reieșind din 3,5 salarii medii pe întreprindere pentru anul 2020 și 4,5 salarii medii pe întreprindere pentru anul 2021-3 luni 2022.

Totodată, în raport se indică că, în rezultatul verificării corectitudinii remunerației directorului, s-a stabilit că contrar art. 23 alin. (1) din Legea salarizării nr. 847 din 14.02.2022, pct. 5 din Hotărârea Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr. 743 din 11.06.2002, care prevăd că salariile de bază și alte drepturi salariale pentru administratorii

întreprinderilor de stat, conducătorii întreprinderilor cu capital majoritar de stat se stabilesc în contractele de menagement, încheiate între fondatorul întreprinderii de stat sau consiliul societății pe acțiuni și conducătorii respectivi, precum și contrar cap. V „Condițiile de remunerare a muncii administratorului” din Contractul nr. 300 din 08.07.2010 cu acordurile adiționale și cap. III „Remunerarea muncii” din Contractul nr. 01/2020 din 06.10.2020, directorului societății i-au fost calculate și achitate neîntemeiat plăți salariale în sumă totală de 489,5 mii lei, inclusiv anul 2020 - 51,7 mii lei, în anul 2021 – 239, 1 mii lei și în perioada 01.01.2022-11.04.2022 – 198,7 mii lei, iar la plățile menționate au fost calculate și achitate neîntemeiat contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă totală de 116,7 mii lei.

Conform prescripției nr. 25-07-10/763 din 24.05.2022 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la Societatea pe Acțiuni „Cartuș”, emisă de Inspecția Financiară, s-a cerut executarea Prescripției nr. 25-07-10/763 din 24.05.2022, prin întreprinderea acțiunilor concrete întru recuperarea cheltuielilor nelegitime în sumă de 606,2 mii lei și a prejudiciului în sumă de 817,9 mii lei (f. d. 34-37).

Prin scrisoarea din 03.06.2022, nr. 128, SA „Cartuş” a solicitat pârâtului *****, achitarea benevolă a sumei de 489,5 mii lei, în decurs de 10 zile de la recepționarea scrisorii (f. 52).

Deci, în speța dedusă judecății, instanța de judecată constată că, relațiile juridice dintre părțile litigiului sunt cele guvernate de legislația muncii, or, așa cum s-a constatat în ședința de judecată, cât și din înscrisurile dosarului, aceste raporturi au fost stabilite în baza unui contract individual de muncă încheiat între părțile litigiului la 06.10.2020, iar remunerarea muncii a directorului general al societății a fost supusă verificării de către Inspecția Financiară pentru perioada ce vizează activitatea pârâtului în temeiul contractului respectiv.

Așadar, conform art. 45 din Codul muncii, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat şi angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum şi să achite la timp şi integral salariul.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul muncii, prezentul cod reglementează totalitatea raporturilor individuale şi colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, jurisdicția muncii, precum şi alte raporturi legate nemijlocit de raporturile de muncă.

Art. 354 lit. b) și h) din Codul muncii prevede că, se consideră litigii individuale de muncă divergențele dintre salariat şi angajator privind executarea,

modificarea şi suspendarea contractului individual de muncă, precum și alte probleme ce decurg din raporturile individuale de muncă.

În speță, prin cererea de chemare în judecată, partea-reclamantă pretinde încasarea de la pârât a sumei de 489500 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat prin eroarea la calcularea și plata excesivă a salariului, contrar prevederilor legale, invocând Raportul privind rezultatele inspectării financiare complexe efectuate la SA „Cartuș" de către Inspecția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor.

În acest sens, instanța reține prevederile art. 128 alin. (1) din Codul muncii, potrivit cărora, salariul reprezintă orice recompensă sau câştig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată.

Totodată, instanţa menţionează că, conform art. 327 alin. (1) din Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor acestui cod și altor acte normative.

La fel, conform art. 328 alin. (1) din Codul muncii, partea contractului individual de muncă repară prejudiciul material pe care l-a cauzat celeilalte părți în urma acțiunii sau inacțiunii sale ilegale și culpabile, dacă acest cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

În acord cu art. 333 alin. (1) din Codul muncii, salariatul este obligat să repare prejudiciul material cauzat angajatorului, dacă acest cod sau alte acte normative nu prevăd altfel, iar prevederile art. 338 din Codul muncii specifică expres că, cazurile de răspundere materială deplină a salariatului.

Din analiza normelor citate, se despinde concluzia că răspunderea materială a salariatului constă în neexecutarea obligaţiei de muncă; executarea defectuoasă a obligaţiei de muncă; întârzierea executării obligaţiei de muncă dacă prin aceasta a fost cauzat un prejudiciu angajatorului, iar din probatoriul speței nu se atestă că pârâtul *****, exercitând obligațiile sale de muncă, în urma acţiunilor sau inacţiunilor sale ilegale şi culpabile ar fi cauzat un prejudiciu material angajatorului.

Potrivit art. 342 alin. (1) și (3) din Codul muncii, angajatorul este obligat până la emiterea ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărârii) privind repararea prejudiciului material de către salariatul în cauză, să efectueze o anchetă de serviciu pentru stabilirea mărimii prejudiciului material pricinuit şi a cauzelor apariţiei lui. Pentru stabilirea cauzei apariţiei prejudiciului material este obligatorie solicitarea unei explicaţii în scris de la salariat.

În contextul dat, instanța relevă că, angajatorul nu a efectuat o anchetă de serviciu pentru stabilirea mărimii prejudiciului material pricinuit și a cauzelor apariției ei.

Totodată, cu referire la invocarea de către partea-reclamantă a prevederilor art. 262 din Codul muncii, care stabilesc că: „(1) Conducătorul unităţii poartă răspundere materială deplină pentru prejudiciul direct şi real pe care l-a cauzat unităţii, conform prezentului cod şi altor acte normative. (2) În cazurile prevăzute de legislaţia în vigoare, conducătorul unităţii repară prejudiciul cauzat unităţii ca urmare a acţiunii sau inacţiunii sale culpabile. Calcularea acestui prejudiciu se efectuează în conformitate cu normele Codului civil.”, instanța reține că după cum rezultă din prevederile citate, pentru a angaja răspunderea materială a conducătorului este necesară existența acțiunii/inacțiunii culpabile. Însă, la materialele cauzei lipsesc probe pertinente și concludente care să indice la oricare acțiuni/inacțiuni culpabile ale pârâtului față de SA „Cartuș”.

Cât privește invocarea societății-reclamante că temei de înaintare a acţiunii a rezultatului controlului efectuat de Inspecția financiară, se menționează că activitatea Inspecției Financiare este reglementată de Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea Inspecţiei financiară din subordinea Ministerului Finanţelor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02.11.2010 (în vigoare la data întocmirii actelor de control).

Din acest punct de vedere instanța reține că, atât Regulamentul numit, cât și Legea finanțelor publice și responsabilității financiare, Inspecția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor nu este competentă să efectueze ancheta de serviciu pentru stabilirea mărimii prejudiciului material pricinuit și a cauzelor apariției prejudiciului, totodată, actele menționate nu stabilesc mecanisme de recuperare a sumelor achitate cu titlu de salariu persoanelor fizice, întrucât conform art. 342 alin. (1) și (3) din Codul muncii, obligația efectuării unei anchete de serviciu îi este atribuită în exclusuvitate angajatorului, la caz, SA „Cartuș”.

De alt fel, prevederile art. 80 din Legea finanțelor publice și responsabilității financiare stabilesc doar mecanismele de încasare a sumelor achitate cu titlu de avans, împrumut ajutor, etc., nefăcând referire la posibilitatea recuperării salariului achitat.

Mai mult ca atât, potrivit art.148 alin. (1) din Codul muncii, reţinerile din salariu se pot face numai în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte acte normative.

Conform art.148 alin. (2) din Codul muncii, reţinerile din salariu pentru achitarea datoriilor salariaţilor faţă de angajator se pot face în baza ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărârii) acestuia: a) pentru restituirea avansului eliberat în contul salariului; b) pentru restituirea sumelor plătite în plus în urma unor greşeli de calcul; c) pentru acoperirea avansului necheltuit şi nerestituit la timp, eliberat pentru deplasare în interes de serviciu sau transferare într-o altă localitate ori pentru necesităţi gospodăreşti, dacă salariatul nu contestă temeiul şi cuantumul

reţinerilor; d) pentru repararea prejudiciului material cauzat unităţii din vina salariatului (art.338).

În același timp, art.148 alin. (5) din Codul muncii prevede că, salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greşite a legislaţiei în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepţia cazurilor unei greşeli de calcul. Deci, prevederile normei citate, interzice urmărirea salariului plătit, stabilind că salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greşite a legislaţiei în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepția cazurilor unei greşeli de calcul.

Reieșind din circumstanțele descrise, la caz, nu poate fi dispusă încasarea sumei de 489500 lei achitată lui *****, or, această sumă a fost dobândită în mod legal, în virtutea raporturilor de muncă stabilite între părțile procesului, prin urmare, călăuzindu-se de prevederile legale ce guvernează prezentul litigiu, instanța de judecată conchide de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de SA „Cartuş” împotriva lui *****, intervenient accesoriu de partea reclamantului Agenţia Proprietăţii Publice, privind repararea prejudiciului cauzat, ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă al RM, instanța de judecată

Dispozitivul

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SA „Cartuş” împotriva lui *****, intervenient accesoriu de partea reclamantului Agenţia Proprietăţii Publice, privind repararea prejudiciului cauzat.

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel ***** în termen de 30 zile, de la data adoptării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei *****, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Svetlana Cușnir